

Tonni käteen!

Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan linjapaperi opiskelijoiden toimeentulosta

Tämän päivän opiskelijan edellytetään samanaikaisesti porskuttavan vaivattomasti usealla elämän eri osa-alueella. Opiskelijoilta vaaditaan täysipäiväistä opiskelua ilman sitä mahdollistavaa opintotukea, työkokemusta jo ennen valmistumista työllistymisen varmistamiseksi ja oman toimeentulon täydentämistä ansiotuloilla. Yhtälö ei toimi. Opintotuen tulee vastata todellisuutta huomioiden opiskelijoiden elämäntilanteen kokonaisuutena.

AYY:N VIISI TEESIÄ PAREMMAN OPISKELIJATOIMEENTULON PUOLESTA

1) Opintotuen kokonaistason on oltava riittävä – ei keppiä ilman porkkanaa

Täysipäiväisen opiskelun merkittävin todellinen mahdollistaja on elinkustannukset kattava opintotuki.

Opintosuoritusvaatimusten tulee olla realistisia suhteessa opintotuen tasoon, muuten kannustavuudeksi tarkoitettu elementti muuttuu hyödyttömäksi opiskelijoiden tippuessa pois opintotuen piiristä. Suoritusvaatimuksia ei tule korottaa ilman koulutuspoliittisia uudistuksia ja opintotuen kokonaistason nostamista. Koulutuslakohtaiset erot opintojen mitoituksissa ovat huomattavia, ja siten joillekin opiskelijaryhmille vähäinenkin opintosuoritusvaatimusten nosto saattaa muodostua merkittäväksi ongelmaksi. Vähimmäisopiskelun määritelmä tekisi erilaisten elämäntilanteiden yhdistämisestä opiskeluun hankalaa, eikä sitä tule ottaa käyttöön.

Opintotuki on sidottava indeksiin ja perheellisten opiskelijoiden opintorahan huoltajakorotus on otettava käyttöön. Opintotuen tulee mahdollistaa myös alle 18-vuotiaiden täysipäiväinen opiskelu korkeakoulussa.

2) Opintolainan tulee tavoittaa suurempi osa opiskelijoista, lainan tasoa nostaa ja sen takaisinmaksun olla oikeudenmukaista

Opintolainan nostamista tulee sujuvoittaa ja sen kokonaistaso korottaa. Lainaan liittyvää epävarmuutta tulee pienentää kehittämällä ja parantamalla sen takaisinmaksun huojennuksia pienituloisten ja vähävaraisten osalta. Nopeasta opiskeluvauhdista palkitsevia lainaominaisuuksia tulee selkeyttää.

3) Opiskelijoiden asumislisä tulee säilyttää

Opiskelijoiden asumista tulee tukea ympärivuotisesti riittävän opintotuen asumislisän kautta.

Yleinen asumistuki, joka rokottaa asumislisää huomattavasti ankarammin toimeentuloa täydentävästä työnteosta, ei sovellu korkeakouluopiskelijoiden asumisen tukemiseen. Nykytasoinen asumislisä tarjoaa riittävän tuen vain harvalle opiskelijalle, mutta on opiskelijoiden enemmistön osalta huomattavasti toimivampi vaihtoehto yleiseen asumistukeen verrattuna.

4) Työelämäkokemuksen hankkiminen opiskeluaikana tulee huomioida opintotuessa

Opintotukijärjestelmän tulee tunnustaa työkokemuksen kartuttamisen tärkeys opiskeluaikana. Oman alan työkokemuksen hankkiminen kehittää työelämän edellyttämiä tiedollisia ja taidollisia valmiuksia ja on yhteydessä valmistumisen jälkeiseen työllistymiseen.

Harjoittelu- ja apurahojen tulee olla erillisen tarveharkinnan piirin ulkopuolella ja tulo- ja apurajojen riittävän korkealla. Opintotuen kaksiportaistuttua myös tutkinnon kaksiportaaisuuden tulee aidosti toteutua opinnoissa. Opiskelijan toimeentulon ei tule olla keino saavuttaa koulutuspoliittisia tavoitteita.

5) Perustulo - parempi ja oikeudenmukaisempi opiskelijatoimeentulo

Perustulo eli kaikille kansalaisille maksettava kuukausittainen rahasumma kannustaa osa-aikatyöhön ja parantaa työllisyyttä matalapalkkaisilla aloilla. Opiskelijanäkökulmasta se selkeyttää toimeentulon järjestelemistä ja nostaa sen tasoa etenkin perheellisten opiskelijoiden osalta. Perustulo mahdollistaa joustavan siirtymisen opintojen parista työelämään.

AYY kannattaa perustuloa, joka koostuu seuraavista elementeistä:

- kiinteä perusosa, joka kattaa niukat asumis- ja elinkustannukset
- tarveharkintainen osa/osia, jotka takaavat esim. sairas- ja vanhemmuusajan toimeentulon
- opintolaina/muu sosiaalinen mikrolaina, jonka avulla opiskelija/ihminen voi täydentää toimeentuloaan silloin, kun ansiotyön vastaanottaminen ei ole vaihtoehto

AYY kannattaa esittämänsä mallin mukaista perustuloa, sillä se yksinkertaistaa byrokratiaa säilyttäen kuitenkin sosiaaliturvan perusmerkityksen turvaverkkona. AYY kannattaa perustuloa, joka toteutetaan kustannusneutraalisti.

Perustulomalliin siirtymisen ensiaskeleina sosiaaliturva tulee yksilöllistää: asumistuen, toimeentulotuen ja työmarkkinatuen tulee olla henkilökohtaisia ja riippumattomia puolison tuloista.